

ACTIE INVULLEN

Met het najaarsexcursieprogramma in het hart van deze Coolia komt een mens echt weer in de stemming om lekker naar buiten te gaan en paddestoelen te zoeken. Doosjes mee, loopje om en maar lekker snuffelen in mooie bosjes en gebiedjes. Aantekenboekje mee, alle vondsten opgeschreven. Fijn weer naar dat gebied waar je al jaren komt, iedere boom kent, ho, hela, gebiedje op de schop... Tja de afgelopen winter heeft de gemeente niet stil gezeten en een bulldozer erop uit gestuurd en het fraaie bosje omgehaald om er geheel naar de laatste mode een schitterend 18-holes golfterrein aan te leggen. Helaas, de laatste vindplaats van die Blozende stekelzwam ook verdwenen uit Nederland...

Had nou toch maar de gegevens doorgegeven op formulieren naar Lies Jansen op het RIN, want er is een verzoek geweest om paddestoelengegevens van je gebied, maar jouw gegevens waren er niet; met het bekende resultaat. Voortaan toch maar even doorbijten en lijstjes invullen!

Hoe moet dat dan? Twee voorbeelden geven aan hoe het kan, en hoe het het beste zou kunnen: zie de figuren op de linkerpagina.

Ingevulde formulieren stuur je naar:

Lies Jansen, Rijksinstituut voor Natuurbeheer,

Antwoordnummer 1662, 6800 WC Arnhem (postzegel niet nodig).

Coolia 33: 69 - 74. 1990.

DE N.M.V. OP STAP IN 1989

F. Benjaminsen, Mullerweg 23, 5624 JC Eindhoven

In 1989 the Dutch Mycological Society organized 29 1-day forays and one weekend. 1027 species from 284 genera were recorded from 74 km squares. Rare and interesting species are mentioned separately.

Algemene gegevens

1989 was een bijzonder jaar door de warme, droge zomer. Het hoogtepunt voor de paddestoelen viel, vooral in het noorden van het land, in de eerste helft van september na enige overvloedige regenbuien.

Leden van de vereniging verzamelden zich 29 maal voor een dagexcursie en eenmaal voor een weekend. In totaal noteerden zij 1027 soorten en variëteiten uit 284 geslachten. De gegevens kwamen uit 74 kilometerhokken. Het aantal bijzondere soorten (met ZZ of ZZZ vermeld in de Standaardlijst (Arnolds, 1984)) bedroeg 194. Zij werden 1 of 2 keer waargenomen met uitzondering van *Fomes fomentarius* (5x), *Hygrocybe fornicata* (3x), *Psathyrella vinosofulva* (3x) en *Steccherinum fimbri-*

atum (4x). Daarentegen werden 438 soorten uit andere categorieën slechts één- of tweemaal gevonden! De topexcursie was in het Katlikerschar bij Heerenveen met 162 soorten, terwijl in de Kwade Hoek op Goeree in 3 kilometerhokken maar 4 soorten te voorschijn kwamen. Er zouden aan de Standaardlijst (Arnolds, 1984) 13 nieuwe soorten toegevoegd moeten worden.

Van de grote geslachten was *Mycena* met 52 taxa vertegenwoordigd, *Russula* met 49 en *Entoloma* met 45 (Flora agaricina neerlandica-effect?). *Inocybe* met 33 soorten, *Lactarius* met 24 en *Coprinus* met 22 lagen in de middenmoot. *Hygrocybe* scoorde relatief hoog met 21 soorten!

Van onze "testsoorten" (zie Nieuwsbrief nr. 3 van de Werkgroep Paddestoelenkartering Nederland) werd *Rickenella fibula* 26 keer en *Trametes versicolor* 24 maal genoteerd. *Marasmius oreades* echter maar vijf keer. De hoogste score behaalde *Dacrymyces stillatus* (30x), gevolgd door *Hypholoma fasciculare*, *Xylaria hypoxylon*, *Mycena galericulata* en *M. galopoda* (alle 28x), *Pluteus atricapillus* en *Schizopora paradoxa* (ieder 25x), *Bjerkandera adusta* en *Paxillus involutus* (24x) en *Stereum hirsutum* (23x).

Bij de mycorrhizasoorten scoorden na *Paxillus involutus* *Lactarius quietus*, *L. theiogalus* en *L. rufus*, *Russula ochroleuca*, *Xerocomus chrysenteron* en *X. badius* 19 keer, terwijl *Amanita rubescens* en *Laccaria laccata* 16 keer genoteerd werden. Bij de saprophyten kwamen behalve de hierboven genoemde *Collybia dryophila* (20x), *Phallus impudicus* (18x), *Crepidotus variabilis* (18x) en *Collybia peronata* (17x) veel voor.

Voor hun doen werden *Clitocybe ditopa* en *C. clavipes*, *Cortinarius hemitrichus* en *C. paleaceus*, *Calvatia utriformis*, *Schizophyllum commune* en *Trichaptum abietinum* weinig waargenomen (1 of 2x).

In de komende nieuwsbrief van de Werkgroep Paddestoelenkartering Nederland zal de totaalijst van soorten van de excursies worden opgenomen.

Een verslag van de werkweek in West Brabant staat elders in dit nummer van Coolia. Op de Nieuwjaarsbijeenkomst van 14 januari jl. te Leiden werd verslag uitgebracht over de werkweek in Denemarken van 10 tot 17 september 1989. Tijdens deze week werden in totaal 512 soorten geregistreerd.

De excursies

13 mei: Dijkgatbos in de Wieringermeer

Van de 53 soorten waren er slechts 8 plaatjeszwammen! Twee kleine, weinig opvallende ascomyceten zijn misschien bijzonder: *Nectria purtonii* en *Hypocrea pulvinata*. Deze laatste wordt echter de laatste tijd steeds vaker gemeld.

20 mei: Het Wildrijk en Ananasbosje bij Maartenszee

Ook hier armoede aan plaatjeszwammen, slechts één soort. Maar wel *Laeticorticium quercinum* (indien goed gedetermineerd), een klein roodachtig korstje rond holletjes in schors en *Colpoma quercinum* bedekkend. Deze laatste staat echter niet vermeld.

28 mei: Lozerheide bij Budel

Het excursieterrein lag vrijwel geheel op Belgisch grondgebied ten zuiden van de zinkfabrieken. In dit droge terrein viel niet veel te beleven. Jammer voor onze Belgische vrienden.

3 juni: Houtribbos in Oostelijk Flevoland

Zeven soorten werden na veel speuren gevonden. *Tapesia rosae*, pas éénmaal eerder gemeld, werd hier ontdekt.

22 juli: Kasteel Haamstede op Schouwen

De twee deelnemers konden door veel dood hout in dit binnenduinbos om te draaien nog 48 soorten vinden. *Xerocomus porosporus* is de moeite van het vermelden waard.

30 juli: Botshol bij Abcoude

Dit natte terrein leverde weer een aantal plaatjeszwammen op, nl. 26 van de 47 vondsten. Leuke soorten waren hier *Cudoniella clavus*, *Hygrocybe helobia*, een karakteristieke soort voor laagveenmoerassen, verder *Leucocoprinus brebissonii* en *Dasyscyphus tenuissimus*.

5 augustus: Willinks Weuste bij Winterswijk

Dit was een succesvolle excursie in het gemengde loofbos op kalkhoudende (Muschelkalk) en lemige grond, van oudsher bij plantenmensen goed bekend. 112 soorten vielen in handen van onze speurneuzen. Nico Dam bracht een flink aantal korstzwammen op naam. Van belang zijn de vondsten van *Amanita strobiliformis*, *Entoloma atrocoeruleum* en *Peziza granulosa*.

12 augustus: De Abbert en Revebos in Oostelijk Flevoland

Goede wijn behoeft geen krans: 82, resp. 11 soorten. *Dasyscyphus papyraceus*, *Entoloma parasiticum*, *Clitocybe squamulosa*, *Pholiotina mairei* en *Calocybe ionides* moeten hier zeker genoemd worden.

19 augustus: Sint Jansbos bij Valkenburg

Dit hellingbos is wat minder rijk dan het Schaelsbergerbos (ook bij Valkenburg), maar levert toch ook wat nieuws op bij herhaalde bezoeken: *Simocybe sumptuosa*, *Postia (Tyromyces) lactea* ss. str., *Helvella ephippium* en *Inocybe langei*. In totaal 84 soorten.

26 augustus: Friesche Veen en Vennebroek bij Paterswolde

Een elzenbroekbos in een oud verveningsgebied en oude lanen: het is dan leuk om onze geliefde Cantharel te zien. Toch zijn *Ganoderma resinaceum*, *Peniophora erikssonii* en *Russula chloroides* niet te versmaden onder de 47 hier aanwezige soorten.

2 september: Kasteelbos Neerijnen

Deze excursie had te kampen met zware regenval. Ondanks de duisternis onder bomen en struiken op de kleiachtige grond wisten de mycologen 106 soorten waar te nemen. Belangrijk was de vondst van *Entoloma geriae*, *Helvella stevensii*, *Inocybe bongardii*, *Psathyrella vinosofulva*, *Lactarius evosmus* en *Tricholoma sejunctum*.

3 september: Metbroekbos en Lieftingsbroek bij Vlagtwedde

Het eerste terrein liet 90 soorten zien, het tweede 44 in oud loofbos en door Lakenvelders begraasd grasland. De meeste soorten leverden geen problemen op. Aardige soorten waren hier *Conocybe cryptocystis*, *Marcellina persoonii*, *Trametes hoehnelii* en *Clitopilus daamsii*.

9 september: Oud Kolland en kasteelbos Zuylestein bij Amerongen.

Vooraf het eerste kleibos leverde veel soorten op, nl. 126. Hier liet zich *Lyophyllum fumatofoetens* weer eens zien. Ook de voorjaarssoort *Mycena niveipes* was aanwezig met als verdere pietepouter *Pluteus hispidulus*. *Cortinarius damascenus* is ook geen alledaagse soort. Het tweede terrein moest het met 37 soorten doen, maar daar was dan ook *Russula megacantha* bij.

16 september: Het Joppe bij Gorssel

Het oude parkbos vertoonde 126 soorten aan onze ijverige zoekers. Men kon hier *Mycoacia fuscoatra*, *Lactarius cunicularius* en *Russula ionochlora* leren kennen.

22-24 september: Weekend in de Lauwersmeer

Er waren hoge verwachtingen van de jonge bosjes, struwelen en graslandjes op kalkrijke bodem, maar door de droogte viel dat toch wat tegen. De drie bezochte terreinen leverden resp. 26, 19 en 62 soorten op. Er waren geen opvallende soorten bij, al is 14 *Russula*'s ook niet niks.

30 september: Rust en Vreugd in Wassenaar

Dit park bestaat uit bospercelen afgewisseld met waterpartijen en graslanden op kalkarme zandgrond aan de binnenduinrand. Een klein groepje is hier driftig aan het inventariseren en deze excursie bracht 127 soorten op hun lijst. *Ganoderma australe* die vaak op parkbomen voorkomt, ontbrak hier niet. Als ik dan lees *Rutstroemia echinophila* en *R. sydowiana* of *Tricholoma album*, dan denk ik dat het er niet slecht toeven is.

1 oktober: Herperduin bij Ravenstein

Dit gebied werd bezocht in plaats van de aangekondigde Osserheide. Het is het bekende type naaldbos op (stuif)zand, wat loofhout en een plasje. Als er dan 100 soorten worden waargenomen mag men zeker niet ontevreden zijn, vooral niet als daar *Entoloma turbidum*, *E. xanthocaulon* en *Gomphidius roseus* bij zijn.

7 oktober: De Moeren en Oude Buissche Heide bij Zundert

In samenwerking met Antwerpse Mycologen werden hier excursies gehouden aan het begin van de binnenlandse werkweek. Deze leverden resp. 100 en 106 soorten op in gemengd bos, broekbos en vochtige heide. Afgezien van *Entoloma sphagnetii* en *Ganoderma resinaceum* waren het allemaal gewone soorten.

14 oktober: Roggebotzand in Oostelijk Flevoland

Dit zeer bekende terrein leverde 156 soorten op. *Russula cessans* en *R. queletii* en een albino van *Trametes versicolor* sieren met *Entoloma cuneatum* de lange lijst met vele interessante soorten.

14 oktober: kleibosjes bij Hemmen en Oostereng bij Wageningen

Op dezelfde datum werden deze terreinen bezocht met 77 en 74 soorten. *Peziza badiofusca* en *Tyromyces gilvescens* waren in Hemmen de "top-soorten", terwijl in Oostereng *Micromphale inodorum* met de eer ging strijken.

21 oktober: Katlikerschar bij Heerenveen

Zoals reeds gemeld werd hier het grootste aantal soorten op één excursie gevonden: 162!! In de lange lijst vielen me vooral *Rhodocybe caelata* en *Tricholoma ustale* op.

22 oktober: De Bijvanck bij 's Heerenberg

Deze excursie in gemengd bos mocht er ook zijn met 147 soorten. Het is dan leuk om *Crepidotus luteolus*, *Gloeocystidiellum lactescens* en *Vararia effusata* tussen de opsomming te ontdekken, maar daar zal Hans Geesink wel niet vreemd aan zijn.

28 oktober: Omgeving Lieveelde

Zo'n onbekend stuk land bracht toch maar eventjes 114 soorten op, waaronder *Entoloma inutile*, *E. psilopus*, *Inocybe pseudodestructa*, *Hygrocybe fornicata* en *Stemonitis virginensis*. En dat zou dan allemaal op de schop moeten gaan!

29 oktober: Emmerschans en Oosterbos bij Emmen

Twee excursies in de stromende regen met resp. 67 en 84 soorten in vrij jong bos op ten dele afgegraven hoogveen. Enkele aardige soorten waren hier *Inocybe brevispora* en *Leccinum variicolor*. Opvallend was de vondst van de witte variëteit van *Mycena epipterygia*.

4 november: Staelduinse Bos bij 's-Gravenzande

Dit binnenduinrandbos leverde 128 soorten op. *Ceriporia viridans*, een resupinate polypoor, die in tegenstelling tot zijn naam meestal niet groen is, *Phaeohelotium subcaneum* en *Russula solaris* waren hier de leukste vondsten.

5 november: Laamheide in het Gerendal, Berghofweide bij Wijlre en de Kunderberg bij Kunrade

Drie kalkgraslanden werden bezocht met resp. 87, 39 en 46 soorten. In totaal werden er 19 Wasplaten en Slijmkoppen gevonden, waaronder *Hygrocybe chlorophana*, *H. flavescens* en *H. subglobispora* en *Hygrophorus leucophaeus*. Als er dan ook nog *Conocybe leucopus* en *C. sordida*, *Entoloma prunuloides* en *E. madidum* (= *E. bloxamii*), *Clavaria greletii*, *Psathyrella clivensis* en *Mycenella salicina* gevonden zijn, is verder commentaar overbodig.

11 november: Goorloop in boswachterij Hapert

In 1988 ging de excursie naar dit terrein niet door. Nu leverde het 125 soorten op. Het omvat een beukenlaan, loof- en naaldbosjes op zand, droge heide en een beekje. Veel afwisseling en veel dood hout. Een omgevallen boom was begroeid met *Corioloopsis gallica*, zowel resupinaat als pileaat en zelfs meerjarig. De soort werd in het veld niet herkend, evenmin als een resupinate *Hapalopilus nidulans*. Enige Berken vol met *Fomes fomentarius* waren het aanzien waard. *Boletinus cavipes* was voor vele deelnemers een openbaring.

11 november: Provinciale Waterleidingduinen bij Castricum

De binnenduïnbossen en het open duin lieten in totaal 140 soorten fungi zien, en dat zo laat in het seizoen! *Dermocybe pratensis*, *Exidia cartilaginea* en *Sericeomyces sericatus* waren tezamen met 16 *Mycena*-soorten een welkome buit.

18 november: Kwade Hoek en Westduinen op Goere

De nachtvorsten van begin november hadden hier ook toegeslagen. Wel 102 soorten maar vrijwel allemaal miezerige exemplaren. Van een klein oranje schijfzwammetje heeft men tot nu toe geslacht noch soort kunnen vaststellen. Andere mooie vondsten waren *Hohenbuehelia culmicola* op Helm in de buitenduinen en *Omphalina rosella* (nu in het geslacht *Marasmiellus*), alleen bekend van het Drongelens Kanaal. Er werden toch nog 11 wasplaten gevonden.

19 november: Leersumse Veld en Breeveen bij Leersum

Dit terrein bestaat uit droge tot vochtige naald- en berkenbossen en vochtige heide rond twee plassen. Een gedeelte wordt beweide. Belangrijk waren de vondsten van *Gyroporus castaneus*, *Rhizopogon luteolus*, *Inermisia fusispora* en *Phaeohelotium monticola*.

25 november: Coepelduinen bij Katwijk en Ganzenhoek bij Wassenaar

De duinen blijven laat in het seizoen favoriet door de invloed van de zee die vaak nachtvorsten voorkomt. Dit keer stonden de zwammen er echter stijfgevroren bij. De Coepelduinen scoorden met 24 soorten en de Ganzenhoek met 65. *Agaricus devoniensis*, *Peniophora polygonia* en *Pholiotina appendiculata* blijven leuke vondsten.

LITERATUUR

Arnolds, E. (1984). Standaardlijst van Nederlandse macrofungi. Coolia 26 (Supplement).